

JUGOSLOVENSKO DRUŠTVO ZA POGONSKE MAŠINE, TRAKTORE I ODRŽAVANJE, NOVI SAD

Jugoslav Society of Power Machines, Tractors and Maintenance, Novi Sad
POLJOPRIVREDNI FAKULTET - FACULTY OF AGRICULTURE
DEPARTMAN ZA POLJOPRIVREDNU TEHNIKU - DEPARTMENT OF AGRICULTURAL ENGINEERING
21000 NOVI SAD, Trg D. Obradovića 8, Tel.: ++381 21 6350366, Fax.: ++381 21 459989
Žiro račun broj: 45700-678-9-37688, SPP Novi Sad

Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, Privredna komora Vojvodine, Zadružni savez Vojvodine

ZAKLJUČCI

XII

Naučni skup

PRAVCI RAZVOJA TRAKTORA I MOBILNIH SISTEMA JUMTO' 2005

Organizatori skupa

- Jugoslovensko društvo za pogonske mašine, traktore i održavanje - JUMTO, Novi Sad
- Poljoprivredni fakultet, Departman za poljoprivrednu tehniku, Novi Sad
- Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
- Privredna komora AP Vojvodine, Novi Sad
- Zadružni savez AP Vojvodine, Novi Sad

Mesto i vreme održavanja skupa

Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, 02.12.2005.

Skup je otvorio

Dipl. ing. Danijel Petrović, sekretar za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu AP Vojvodine.

Učesnici skupa

Na XII naučnom skupu bilo je prisutno oko 400 učesnika iz Srbije, Crne Gore, Makedonije, Hrvatske, Slovenije, Slovačke, Mađarske, Makedonije, Engleske, Belorusije i Holandije sa fakulteta, insituta, srednjih škola, državnih asocijacija, poljoprivrednih preduzeća, privatnih gazdinstava i trgovine. Na skupu su prikazali svoje proizvode iz mehanizacije domaći i inostrani proizvođači preko svojih zastupnika ili dilera.

Domaći proizvođači: IMT-Beograd, IMR-Rakovica, "14 oktobar" Kruševac, "Berko" Mol, "Bimetal" Beograd, Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad.

Zastupnici i dileri inostranih proizvođača: "Res Trade" Novi Sad, "Vait Srbija" Novi Sad, "MasFerg Agro" Novi Sad, "Agropanonka" Novi Sad, "AL Impex" Novi Sad, "Yubel" Novi Sad, "IKR-YU" Novi Sad, "Agroprem" Beograd, "Bukler" Novi Sad, "Almex" Crepaja, "Laguma" Novi Sad, "Agrocesla" Novi Sad, "Agromehanika" Novi Sad, "Eibl Wondrak" Novi Sad, "Agrimatco Dipcom" Novi Sad, "Boizop" Novi Sad, "SO Inženjering" Indija, "Dell Impex" Mali Idoš, "ITN" Beograd i "Agro-Vesta" Sombor.

Objavljeni radovi

Objavljeno je 72 naučna, stručna i komercijalna rada u časopisu "Traktori i pogonske mašine" u brojevima broj 3, 4 i 5. Autori radova su sa: poljoprivrednih fakulteta iz Novog Sada i Beograda, mašinskih fakulteta iz Novog Sada, Kragujevca, Niša, Kraljeva, Zrenjanina, Podgorice, Ekonomskog fakulteta iz Subotice i Šumarskog fakulteta iz Beograda. Radovi iz inostranstva su iz: Makedonije, Hrvatske, Slovačke i Mađarske.

Ciljevi skupa

Ciljevi skupa su:

- Analiza strategije i problema razvoja poljoprivrede i mesto i uloga mehanizacije;
- Analiza stanja i potrebe u oblasti pogonskih mašina, traktora, mehanizacije u ratarstvu, povrtarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu, stočarstvu i procesnoj tehnici;
- Pravci razvoja pogonskih mašina, traktora i mobilnih sistema u poljoprivredi, vodoprivredi i šumarstvu;
- Strategija opremanja poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede mehanizacijom i
- Analiza zakonskih regulativa u oblasti proizvodnje i korišćenja mehanizacije.

Presek stanja

- Republika Srbija bez Kosova i Metohije koristi 326.000 dvoosovinskih traktora, 200.000 jednoosovinskih traktora, preko 300.000 motooruđa, oko 20.000 kombajna, 4.000 terenskih vozila, 15.000 transportnih vozila, 35.000 samohodnih kosačica, 250.000 stacionarnih postrojenja i preko 2.300.000 priključnih mašina, uređaja i opreme.
- Prosečni pokazatelji opremljenosti u 2005. godini su: prosečna snaga traktora na porodičnom gazdinstvu je 36 kW, a na kombinatima i zadrugama 68 kW; energetska opremljenost na porodičnom gazdinstvu je 2,987 kW/ha i 0,98 kW/ha na agrokombinatima i zadrugama; opterećenje traktora sa obradivom površinom na porodičnim gazdinstvima je 12,10 ha/traktoru i 69,2 ha/traktoru na agrokombinatima i zadrugama; prosečna starost traktora je 18 godina na porodičnom gazdinstvu i 15 godina na agrokombinatima i zadrugama i korišćenje traktora je 400-500 h/god. na porodičnim gazdinstvima i 900-1200 h/god. na agrokombinatima i zadrugama.

Potrebe

U cilju brže zamene zastarele mehanizacije za poljoprivredu i šumarstvo potrebno je obezbediti godišnje:

- oko 20.000 motooruđa snage do 5 kW, 10.000 jednoosovinskih traktora snage 5-15 kW, 300 mini traktora snage od 15-30 kW i oko 20.000 dvoosovinskih traktora snage od 30-260 kW;
- oko 1000 kombajna, 900 berača, 1240 sejalica za okopavine, 600 sejalica za strna žita, 2300 prikolica i dr.;
- oko 5 kombajna za grašak, 3 kombajna za boraniju, 10 kombajna za kukuruz šećerac i dr.;
- za voćarstvo i vinogradarstvo i zaštitu bilja oko 4010 prskalica, 150 mašina za obradu zemljišta, 20 kombajan za grožđe i dr.;
- za stočarstvo oko 630 traktorskih kosačica, 200 presa, 130 silažnih kombajna, 900 čekićara, 1050 mešaona koncentrovane stočne hrane, 1500 prekrupača različitih kapaciteta;
- za procesnu tehniku oko 30 sušara za zmo, 30 sušara za voće, povrće i lekovito bilje, 25 kotlova za biomasu, 12 kolskih vaga i dr.;

- za šumarstvo treba obezbediti u narednih 5 godina 150-200 specijalnih šumskih traktora, 230-250 poljoprivrednih traktora snage 25-60 kW. Pored toga potrebno je nabaviti više prikolica, hidrauličnih dizalica, traktorskih vitla, hidrauličnih klešta i dr.

Strategija opremanja poljoprivrede mehanizacijom

Ukupne potrebe za mehanizacijom se mogu obezbediti na sledeći način:

- Domaća industrija može da obezbedi do 80 % potreba uz odgovarajuću podršku države;
- Zajednička proizvodnja sa vodećim proizvođačima mehanizacije uz prilagođavanje zakonskih regulativa i
- Uvoz mehanizacije većih kapaciteta i visokog kvaliteta uz povoljnije uslove i pomoć države zbog izuzetno loše kupovne moć većine korisnika mehanizacije.

Opšte stanje

- Struktura, broj i stanje raspoloživih kapaciteta mehanizacije ne omogućava primenu savremene tehnologije u proizvodnji u optimalnim rokovima što je jedan od ključnih faktora za ostvarivanje visokih prinosa pri proizvodnji zdrave hrane i ostvarivanja zadovoljavajućeg profita sa jedinice površine.
- Neadekvatna mehanizacija je uzročnik brojnih povreda i smrtnih slučajeva u saobraćaju i u realizaciji tehnologije proizvodnje na parceli.
- Domaća industrija traktora i poljoprivrednih mašina bez adekvatne pomoći države nije u mogućnosti da zadovolji potrebe poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
- Cene traktora i poljoprivrednih mašina vodećih proizvođača su previsoke za većinu korisnika mehanizacije koji koriste preko 86 % zemljišta.
- Tehnološki zastarela mehanizacija, niskog tehničkog stanja, pri korišćenju stvara velike gubitke i oštećenja proizvoda kao i povećane troškove primene čime se još više pogoršava ekonomičnost proizvodnje i značajno oštećuje životna sredina - zemljište, voda i vazduh.
- U oblasti mehanizacije, praktično ne postoje zakonske regulative koje regulišu pitanje proizvodnje, uvoza i korišćenja, što još više pogoršava opštu situaciju u poljoprivredi, vodoprivredi i šumarstvu.
- Opšti nivo tehničkog znanja većine korisnika zemljišta (proizvođača) je nedovoljna da prihvati i racionalno koristi savremenu mehanizaciju iz uvoza.

Zahtevi

Imajući u vidu opšte stanje u oblasti mehanizacije kao ključnog faktora na polju unapređenja poljoprivrede moraju se preduzeti sledeće mere:

1. U cilju podizanja nivoa tehničkog znanja poljoprivrednih proizvođača, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije treba da sačini plan realizacije seminara iz oblasti izbora i korišćenja mehanizacije shodno uslovima proizvodnje.
 - Projekat: Obrazovanje poljoprivrednih proizvođača iz oblasti izbora i korišćenja mehanizacije.
 - Realizacija projekta: Poljoprivredni fakultet Novi Sad, Poljoprivredni fakultet Beograd i regionalne poljoprivredne službe.
2. U cilju bržeg obnavljanja mehanizacije osposobiti domaću industriju za proizvodnju traktora, kombajna, priključnih mašina i procesne tehnike za pokriće većeg dela potreba ukidanjem carina na uvozne komponente i poreza na mehanizaciju.
3. Stimulisati zajedničku proizvodnju traktora, kombajna i priključnih mašina sa stranim proizvođačima uz oslobađanje od plaćanja carina na uvozne komponente i agregate kao i ukidanje

- poreza. Na ovaj način bi zaposlili domaće kapacitete i ponudili poljoprivrednu mehanizaciju sa nižom cenom uz povoljne kredite.
4. Izraditi strategiju opremanja poljoprivrede sa mehanizacijom, sa preciznim definisanjem stanja, potreba i načina snabdevanja:
 - Projekat: Strategija opremanja poljoprivrede mehanizacijom
 - Realizacija: Poljoprivredni fakultet Novi Sad i Poljoprivredni fakultet Beograd.
 5. U cilju povećanja bezbednosti pri radu sa traktorima i mašinama neophodno je doneti odgovarajuće propise koji bi regulisali:
 - obaveznu ugradnju kabina ili zaštitnih lukova kod traktora,
 - obaveznu ugradnju sigurnosnih uređaja kod berača kukuruza,
 - obavezna kontrola količine štetnih materija u izduvnim gasovima traktora i kombajna,
 - obaveznu kontrolu prskalica i dr.
 6. Zakonskim propisima regulisati obaveznu kontrolu traktora i mašina, domaćih i uvoznih, pre puštanja u rad sa ciljem povećanja bezbednosti i ekonomičnosti korišćenja.
 7. Pooštriti kontrolu plasmana traktora i mašina sa aspekta obezbeđenja servisne službe, rezervnih delova, upustva, kataloga i radioničkih priručnika na srpskom jeziku.
 8. Stimulisati povećanje poseda kao ključne osnove za unapređenje ekonomičnosti poljoprivredne proizvodnje.
 9. Stimulisati zajedničku nabavku i korišćenje mehanizacije kao faktora za smanjenje troškova korišćenja mehanizacije čime se bitno smanjuju ukupni troškovi proizvodnje.
 10. Izraditi strategiju proizvodnje i korišćenja biodizela kao obnovljivog i ekološkog goriva.
 11. Zakonskim propisima obavezati korisnike zemljišta da zapošljavaju poljoprivredne stručnjake pri korišćenju određene površine zemljišta u cilju racionalnijeg korišćenja zemljišta kao opšteg nacionalnog dobra.
 12. Doneti uredbu o obaveznom zapošljavanju mehanizatora u poljoprivrednim stručnim službama.
 13. U Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i odgovarajućem sekretarijatu AP Vojvodine zaposliti pomoćnike za mehanizaciju sa ciljem unapređenja kvaliteta proizvodnje, uvoza i korišćenja mehanizacije u proizvodnji zdrave hrane i unapređenju zaštite životne sredine.

Novi Sad, 02.12.2005.

Predsednik
Organizacionog odbora
XII Naučnog skupa

Prof. dr Ratko Nikolić